

YTTRANDE

2016-11-03

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 Stockholm

Betänkande En hållbar, transparent och konkurrenskraftig fondmarknad (SOU 2016:45), Fi2016/02541/V

Bokföringsnämnden (BFN) har fått ovan nämnda betänkande på remiss.

BFN har granskat förslagen i betänkandet i de delar de rör BFN:s verksamhetsområde, dvs. utifrån bestämmelserna i bokföringslagen (1999:1078), BFL, och årsredovisningslagen (1995:1554), ÅRL.

Mot bakgrund av att det föreslås dels en ny bestämmelse, 2 kap. 8 § BFL, som anger att fondbolag, förvaltningsbolag samt AIF-förvaltare ska vara bokföringsskyldiga för de värdepappers- och specialfonder de förvaltar, dels en ny associationsform, investeringsbolag, som ska vara bokföringsskyldigt i sin egenskap av juridisk person, har BFN följande att framföra.

Hur den löpande bokföringen avslutas

BFN ifrågasätter det resonemang som finns på flera ställen i betänkandet i de delar som rör hur den löpande bokföringen ska avslutas (s. 264, 293, 359 och 360). Enligt BFN har utredningen inte gjort en korrekt tolkning av hur 6 kap. BFL förhåller sig till bestämmelsen om bokföringsskyldighetens innebörd enligt 4 kap. 1 § BFL.

Av 4 kap. 1 § 1 och 5 BFL framgår att bokföringsskyldigheten innebär att ett företag löpande ska bokföra alla affärshändelser samt avsluta den löpande bokföringen enligt bestämmelserna i 6 kap. Enligt 6 kap. BFL finns det tre sätt att avsluta den löpande bokföringen på; genom årsredovisning, årsbokslut och förenklat årsbokslut. I 6 kap. 1 § BFL anges de kategorier företag som ska avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. Omfattas ett företag inte av 6 kap. 1 § BFL anges i 6 kap. 3 § BFL att den löpande bokföringen ska avslutas med ett årsbokslut, givet att företaget inte upprättar årsredovisning. Därtill finns det enligt 6 kap. 3 § BFL möjlighet att göra ett förenklat årsbokslut för vissa företag med låg nettoomsättning.

Utifrån hur BFL är konstruerad är BFN avvisande till den tolkning som utredningen gör, att då värdepappers- och specialfonder samt investeringsbolag inte räknas upp i 6 kap. 1 § BFL gäller andra bestämmelser än 6 kap. BFL. Det korrekta är i stället att företag som inte räknas upp i 6 kap. 1 § BFL ska avsluta den löpande bokföringen med ett årsbokslut enligt vad som anges i 6 kap. 3 § BFL. Stiftelselagen kan här tjäna som exempel på hur kopplingen till BFL

tydliggörs genom att det i 3 kap. 1 § stiftelselagen (1994:1220) hänvisas till BFL:s bestämmelser bl.a. vad gäller hur den löpande bokföringen ska avslutas.

När det gäller vilka regler som ska tillämpas på det materiella innehållet i en årsredovisning och hur årsredovisningen ska offentliggöras så hänvisas det i 6 kap. 2 § BFL vidare till de lagar som finns om årsredovisning; ÅRL eller, i förekommande fall, lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, ÅRKL, eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ÅRFL. För företag som ska upprätta årsbokslut regleras det materiella innehållet i 6 kap. 4 och 5 §§ BFL.

I betänkandet anges i det sammanhang som rör redovisnings- och bokföringskrav för fonder, den av utredningen föreslagna 2 kap. 8 § BFL, att bestämmelserna i fondlagstiftningen bör gälla i stället för 6 kap. BFL. För investeringsbolagens del anges att bestämmelserna om årsberättelse och halvårsredogörelse ska gälla i stället för ÅRL:s bestämmelser. Det anges också att investeringsbolag inte ska ägna sig åt sådan verksamhet så att de omfattas av ÅRKL eller ÅRFL. Detta innebär att det i den associationsrättsliga lagstiftningen regleras dels hur den löpande bokföringen i fonder och investeringsbolag ska avslutas, dels det materiella innehållet i de dokument som avslutar räkenskapsåret. Detta synsätt och denna reglering avviker från konstruktionen i BFL och är enligt BFN inte en korrekt tolkning av bokföringsskyldigheten. Om man vill åstadkomma det utredningen föreslår fordras en annan lagteknisk lösning.

Gemensam förvaltning

I betänkandet föreslås att investeringsbolag ska kunna ha gemensam förvaltning, liknande s.k. anknuten förvaltning för stiftelser. Förvaltaren ska enligt 8 kap. 2 § förslaget till lag om investeringsbolag i sådana fall svara för samtliga uppgifter som åligger investeringsbolaget, dess styrelse och verkställande direktör. BFN tolkar detta som att det är förvaltaren som då har att se till att bokföringsskyldigheten för investeringsbolaget sköts på korrekt sätt, men att det alltså är investeringsbolaget som i sin egenskap av juridisk person är den som är bokföringsskyldig. Det kan övervägas om detta är något som närmare behöver klargöras på motsvarande sätt som det görs för stiftelser i 2 kap. 8 § stiftelselagen eller att det görs i författningskommentaren till 8 kap. 2 § lagen om investeringsbolag.

En annan fråga som väcks i detta sammanhang är bestämmelserna i 4 kap. 4 och 5 §§ BFL om bokföring för flera verksamheter respektive gemensam bokföring för flera bokföringsskyldiga. Dessa bestämmelser rör situationen då en förvaltare är utsedd att förvalta flera investeringsbolag, men även då ett fondbolag, förvaltningsbolag eller en AIF-förvaltare är bokföringsskyldig för flera värdepappers- och specialfonder enligt förslaget till 2 kap. 8 BFL.

Om BFN:s tolkning ovan vad gäller investeringsbolagen är korrekt, är utgångspunkten att det ska finnas en bokföring för varje investeringsbolag som förvaltas av en extern förvaltare eftersom det är investeringsbolaget som är bokföringsskyldigt. Om det är möjligt för investeringsbolag att ha gemensamt bedriven verksamhet kan 4 kap. 5 § BFL komma ifråga.

Något annorlunda förhåller det sig för fonder som förvaltas enligt den föreslagna 2 kap. 8 § BFL då det i den bestämmelsen anges ”är bokföringsskyldiga för de värdepappersfonder och

specialfonder som de förvaltar.” Detta tolkar BFN som att förvaltaren är bokföringsskyldig för de fonder som förvaltas. I denna situation skulle bestämmelsen om bokföring för flera verksamheter kunna komma ifråga såvida det inte i fondlagstiftningarna finns bestämmelser som närmare regler fondens verksamhet. Det bör observeras att finansiella företag och verksamheter inte ingår i det område BFN arbetar med varför BFN inte till fullo har kunskap om de regler som gäller för dessa företag och verksamheter.

Utvecklandet av god redovisningssed

Enligt 8 kap. 1 § första stycket BFL ansvarar BFN för utvecklandet av god redovisningssed. För sådana företag som omfattas av ÅRKL och ÅRFL ansvarar Finansinspektionen för utvecklandet av god redovisningssed i den utsträckning det är påkallat av dessa företags särart. I andra stycket i nämnda paragraf erinras om möjligheter att bemyndiga Finansinspektionen att meddela föreskrifter om redovisning och det hänvisas till bestämmelser i ÅRKL, ÅRFL samt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

I betänkandet anges att investeringsbolag inte ska bedriva sådan verksamhet att de har att tillämpa ÅRKL eller ÅRFL. Följden skulle då bli att BFN blir ansvarig för utvecklandet av god redovisningssed i investeringsbolag. Vad BFN kan förstå uppstår motsvarande frågeställning för värdepappersfonder och specialfonder om 2 kap. 8 § BFL genomförs enligt förslaget, då dessa inte heller omfattas av ÅRKL eller ÅRFL. Ansvaret för utvecklandet av god redovisningssed berörs inte i betänkandet. Det bör därför övervägas att tydligare klargöra vem som har ansvaret för god redovisningssed i dessa fall.

Övrigt

BFN vill i detta sammanhang uppmärksamma att 23 kap. 15 § lagen om värdepappersmarknaden ändrats genom SFS 2015:1032. I samband med den lagändringen borde hänvisningen i 8 kap. 1 § andra stycket BFL till 23 kap. 15 § 3 lagen om värdepappersmarknaden ändrats till 23 kap. 15 § 4.

Detta yttrande har beslutats av BFN:s kanslichef Stefan Pärnhem efter föredragning.

Stefan Pärnhem
kanslichef

Catarina Ranta
föredragande